

รายวิชา ภาษาไทย

รหัสวิชา ท๒๗๑๐๑

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ผู้สอน

ครูแรมเดือน บุญชู

เรื่อง

ระดับภาษา (๑)

ภาษาไทย

มัธยมศึกษาปีที่ ๓

ระดับภาษา

(๑)

ระดับภาษา

ข้อความที่ ๑

บอยพาพ่อกับแม่ไปเที่ยวเมืองชล

ระดับภาษา

ข้อความที่ ๒

ถ้าเราช่วยกันคนละไม้คนละมือ
เราก็จะแก้ไขปลดเปลี่ยนความทุกข์ยาก
ให้คนในชาติได้

ระดับภาษา

ข้อความที่ ๓

การเลือกสรรและเรียบเรียงถ้อยคำ
เป็นลักษณะสำคัญของการแต่งวรรณคดี

ระดับภาษา

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อธิบายการใช้ระดับภาษาได้ถูกต้อง

หลักการใช้ระดับของภาษา

ระดับของภาษา หมายถึง ความลดหลั่นของถ้อยคำ และการเรียบเรียงถ้อยคำที่ใช้ โดยพิจารณาตามโอกาส หรือกาลเทศะ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่เป็นผู้สื่อสาร และตามเนื้อหาที่สื่อสาร

หลักการใช้ระดับของภาษา

การศึกษาเรื่องระดับภาษาอาจพิจารณา
ได้หลายวิธีตามหลักเกณฑ์ต่าง ๆ เช่น พิจารณา
ตามฐานะของบุคคล ตามเนื้อหา และตามกาลเทศะ
ที่สื่อสาร

หลักการใช้ระดับของภาษา

ประเภทของการใช้ระดับของภาษา

๑. ภาษาระดับพิธีการ เป็นภาษาที่สมบูรณ์แบบ
รูปประโยคถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ มีความประณีต
งดงาม อาจใช้ประโยคที่ซับซ้อนและใช้คำระดับสูง

หลักการใช้ระดับของภาษา

ประเภทของการใช้ระดับของภาษา

ภาษาระดับนี้ จะใช้ในโอกาสสำคัญ ๆ เช่น
งานราชพิธี วรรณกรรมชั้นสูง เป็นต้น

ตัวอย่างการใช้ภาษาระดับพิธีการ

(๑) "...ขอพระบรมเดชานุภาพมหิมาแห่งสมเด็จพระบูรพมหากษัตริยาริราช จงคุ้มครองประเทศไทย และประชาชนชาวไทยให้ผ่านพ้นสรรพอุปัทวพิบัติทั้งปวง อธิราชศัตtruภายนอกอย่าล่วงเข้าทำอันตรายได้ ศัตtruหมู่พาลภัยในให้วอดวยพ่ายแพ้ภัยตัวบันดาลความสุขความมั่นคงให้บังเกิดทั่วภูมิมณฑล บันดาลความร่มเย็นแก่อเนกนิกรชนครบทความเขตขอบขัณฑ์สีมา..."

(ภาวส บุนนาค, "ราชากิสตุดี." ในวรรณลักษณ์วิจารณ์เล่ม ๒ หน้า ๑๕๙.)

หลักการใช้ระดับของภาษา

ประเภทของการใช้ระดับของภาษา

๒. ภาษาระดับทางการ หรือ ภาษาทางการ / ภาษาราชการ เป็นภาษาที่สมบูรณ์แบบ รูปประโยคถูกต้อง ตามหลักไวยากรณ์ เน้นความชัดเจน ตรงประเด็น

หลักการใช้ระดับของภาษา

ประเภทของการใช้ระดับของภาษา

ใช้ในโอกาสสำคัญที่เป็นทางการ เช่น หนังสือราชการ
วิทยานิพนธ์ รายงานทางวิชาการ การกล่าวปราศรัย
การกล่าวเปิดงานสำคัญ ๆ เป็นต้น

ตัวอย่างการใช้ภาษาระดับทางการ

(๒) "... บุคลากรไทยเป็นอีกรูปแบบหนึ่งของวรรณกรรมไทย เป็นวรรณกรรมที่ประพันธ์ขึ้นทั้งเพื่ออ่านและเพื่อแสดงรูปแบบ ที่นิยมกันมาแต่เดิมคือบทละครรำ ต่อมา มีการปรับปรุงละครรำ ให้ทันสมัยขึ้นตามความนิยมแบบตัววันตกล จึงมีรูปแบบใหม่ เกิดขึ้น ได้แก่ ละครดึกดำบรรพ์ ละครพันทาง เป็นต้น"

(กันยรัตน์ สมิตะพันธุ, การพัฒนาตัวละครในบทละครพระราชพิธีในพระบาทสมเด็จพระมหามนูโภเกล้าเจ้าอยู่หัว ในบทความ วิชาการ ๒๐ ปี ภาควิชาภาษาไทย หน้า ๑๕๙)

หลักการใช้ระดับของภาษา

ประเภทของการใช้ระดับของภาษา

๓. ภาษาระดับกึ่งทางการ เป็นภาษาที่ยังคงความสุภาพแต่ไม่เคร่งครัดแบบภาษาทางการ บางครั้งอาจใช้ภาษาระดับสนธนามาปนอยู่ด้วย

หลักการใช้ระดับของภาษา

ประเภทของการใช้ระดับของภาษา

ใช้ในการติดต่อธุรกิจการงาน หรือใช้สื่อสารกับบุคคลที่ไม่คุ้นเคยหรือมีคุณวุฒิ และวัยวุฒิสูงกว่า หรือการบรรยายการประชุมต่าง ๆ

ตัวอย่างการใช้ภาษาระดับกึ่งทางการ

(๓) "... ฉะนั้นในช่วงเรียนอยู่ระดับมัธยม ผู้ที่ขยันมุ่งมั่นจะเข้ามหาวิทยาลัยให้ได้จะไม่สนใจสิ่งแวดล้อมรอบกายทั้งสิ้น ยกเว้นสิ่งที่เขาคิดว่าจะสามารถทำให้เขารอดเข้ามหาวิทยาลัยได้ ซึ่งนักเรียนมัธยมจึงมีแต่ติ่งติ่งและติ่ง กีฬาชน์ไม่เล่น กิจกรรมชน์ไม่มีเวลาทำ และยิ่งห้องสมุดชน์ไม่ทราบว่าจะเข้าไปทำอะไรเวลาทั้งหมด จะต้องใช้ห้องตำราอย่างเดียวแล้วก็มักจะประสบความสำเร็จตามที่คิดเสียด้วย คือ สอนเข้ามหาวิทยาลัยได้..."

(แปลงศรี อิงคินันท์ ต้องขอให้อาจารย์ช่วย
ก้าวไกล ปีที่ ๒ ฉบับที่ ๔ หน้า ๒๗)

หลักการใช้ระดับของภาษา

ประเภทของการใช้ระดับของภาษา

๔. ภาษาระดับไม่เป็นทางการ ภาษาที่ไม่เคร่งครัด
ตามแบบแผนใช้ในการสื่อสารทั่วไปในชีวิตประจำวัน
หรือโอกาสทั่ว ๆ ไป ที่ไม่เป็นทางการ

ตัวอย่างการใช้ภาษาระดับไม่เป็นทางการ

(๔) "...จากรณีที่หลวงพ่อคูณ ปริสุทโธ เกจิดังแห่งวัดบ้านไร่ ต.กุดพิมาน อ.ด่านขุนทด จ.นครราชสีมา ได้อาหารลงอย่างกะทันหัน มีอาการอ่อนเพลียอย่างหนัก เนื่องจากต้องตราบทรำพิธีปลูกเสก วัดถุมงคล และเคาะหัวให้กับบรรดาศิษยานุศิษย์จนไม่มีเวลา พักผ่อน เกิดอาการหน้ามีดจนกระแท้ลูกศิษย์ต้องหามส่งโรงพยาบาล Maharach นายแพทย์เจ้าของไข้ได้ตรวจร่างกายแล้วแจ้งให้ทราบว่า เป็นไข้หวัด"

(เดลินิวส์ ๒๗ มีนาคม ๒๕๓๙)

หลักการใช้ระดับของภาษา

ประเภทของการใช้ระดับของภาษา

๕. ภาษาระดับกันเองหรือภาษาปาก เป็นภาษาพูดที่ใช้สันทนากับบุคคลที่สนิทคุ้นเคย ใช้สถานที่ส่วนตัว หรือในโอกาสที่ต้องการความสนุกสนานครึ่นเครง

หลักการใช้ระดับของภาษา

ประเภทของการใช้ระดับของภาษา

ภาษาที่ใช้เป็นภาษาพูดที่ไม่เคร่งครัด อาจมีคำตัด
คำสแลง คำตា คำหยาบปะปน โดยทั่วไปไม่นิยมใช้
ในภาษาเขียน ยกเว้นงานเขียนบางประเภท เช่น
เรื่องสั้น นวนิยาย ภาษาข่าวหนังสือพิมพ์ ฯลฯ

ตัวอย่างการใช้ภาษาระดับกันเองหรือภาษาปาก

(๕) “.... มีจะไปไหนไอ้มั้น กูสั่งให้ปล่อยมันไว้อย่างนี้น
ไม่ต้องสนใจ กูอยากนั่งดูมั้น มองมันตายช้า ๆ เลือดไหลออก
จนหมดตัว และหดหายใจในที่สุด ถึงจะสมกับความแค้น
ของกู...”

(วราภา, นางละคร, สกุลไทย ปีที่ ๔๗ ฉบับที่ ๒๑๖๒ หน้า ๑๐๗)

นักเรียน ทำกิจกรรม

